

Januari 2022

SENIORENKRANT ZOERSEL

VERSCHIJNT DRIEMAAL PER JAAR
IN JANUARI, MEI EN SEPTEMBER

JAARGANG 28 – nr. 1

September – oktober – november - december

(Volgende editie verschijnt in mei)

INHOUD VAN DIT NUMMER

Rubrieken:

- Woordje van de voorzitter – pag. 1
- Planning activiteiten – pag. 2
- Sportactiviteiten – pag. 3, 4, 5 en 6
- Uitnodiging voordracht de redding van de Antwerpse diamant – pag. 7
- Diensten voor Senioren 'Hoplr' – pag. 8
- Omaatje – pag. 10

Thema's:

~ Nuttige info

- Gastgezin Eurozoersel – pag. 9
- Kan je een fietsbatterij laten herstellen – pag. 11
- Elf banken engageren zich als universele bankdienst – pag. 14, 15, 16 en 17

~ Weetjes

- Allemaal beestjes – pag. 12
- Zo klein is de kans dat je Euromillions wint – pag. 18
- Bekende personen – pag. 19, 20 en 21
- Vrouwenstemrecht deel 2 – pag. 22, 23 en 24
- Catharina Van Hemeldonck – pag. 25, 26 en 27
- Veteraanbomen deel 2 – pag. 28
- Kerkhoven – pag. 29, 30, 31 en 32

~ Ontspanning

- Quiz – pag. 33
- Sudoku – pag. 34
- Antwoorden – pag. 36

~ Gedicht

- Gedichtje Melopee – pag. 35

DE REDACTIERAAD

Gerald Biesemans
Simone Jansen
Malou Schelfhout

Els Schoepen
Jef Van der Linden

GRAFISCHE VORMGEVING

Tineke Weverbergh

CONTACT DIENST VRIJE TIJD/SENIOREN

T 03 2980 904

WOORDJE VAN DE VOORZITTER

Els Schoepen

Voorzitter Seniorenraad Zoersel

Tel. 03 311 65 12, e-mail: schoepenels@hotmail.com

Beste vrienden,

In de media verscheen het bericht dat de Belg heel veel gespaard heeft dit jaar. Niet moeilijk want door 'het beestje' waren onze mogelijkheden beperkt om te reizen of om dingen aan te kopen.

We hadden al zoveel 'reisvouchers' opgespaard en telkens was er weer het 'uitstel'. Onze oude kleding deed het nog goed om te wandelen, gewoon thuis te vertoeven of in onze zetel te zitten. Niks gekocht van kleding en geen reisjes ondernomen anno 2021. Maar, dacht ik, moet dat nu zo blijven? Hoelang gaat dit nog duren? Waarom geniet ik niet van mijn zuurverdiende centen?

Als we nu eens de uitgestelde koopjesticht ondernemen en de doorgezakte zetel vervangen? Ik weet, het kost veel geld maar je kan toch niet genieten van je 'bevroren spaargeld'. De cijfers op mijn spaarboekje kijken me onverstoorbaar aan. Er zit weinig beweging in en de inflatie vreet onmerkbaar verder aan mijn centen. Daarom ga ik eens gek doen en een nieuwe comfortabele zetel aankopen. En als ik door de meubelwinkel wandel krijg ik misschien nog leuke en fancy ideetjes en doe ik inspiratie op om mijn woning gezellig te maken.

Alhoewel ik niet weet of er feesten kunnen doorgaan ben ik toch van plan om een nieuwe outfit te kopen. Iets wat mooi en draagbaar is maar ook iets dat mij een innerlijk, warm gevoel geeft.

Jezelf verwennen mag ook al eens zonder een schuldgevoel. Als je jezelf graag ziet kan je ook anderen gelukkig maken.

Genieten, daar gaat het om in deze benarde tijd en we kunnen ons lot in eigen handen nemen. Vooruit en positief denken is nu ons parool. We laten ons niet knechten maar vechten voor een zinvol bestaan. Zelf onze verantwoordelijkheid nemen en er het beste van maken.

Veel inspiratie en veel genot bij alles wat je gaat ondernemen!

Fijne feestdagen en een hoopvol Nieuw Jaar 2022!

Lieve groeten,

Els Schoepen, Voorzitter Seniorenraad Zoersel

PLANNING ACTIVITEITEN SENIORENRAAD

door Malou Schelfthout

Hierna volgen de geplande activiteiten voor 2022

Datum	Activiteit
Vrijdag 4 februari	Bijeenkomst Seniorenraad: Voordracht ' De redding van de Antwerpse diamanten in 1940' – meer info pag. 7
Vrijdag 25 maart	Bijeenkomst Seniorenraad: meer info volgt nog
Van 25 april t.e.m. 1 mei	Week van de valpreventie: meer info volgt nog
Dinsdag 10 mei	Seniorenspordag: meer info volgt nog

**Wij wensen u alvast
gezellige feestdagen toe en
de beste wensen voor 2022.**

WANDELEN – 4 KM

Verantwoordelijken:

Simone Jansen – tel. 03 383 20 06 (bij voicemail, gelieve een boodschap in te spreken)

Lydia Hendrickx – tel. 03 383 32 23

Jacques Coppens – mobiel 0486 99 62 98

Verzamelpunt: Sint-Teunisplein - geen inschrijving vereist

Tijdens de schoolvakanties zijn kleinkinderen welkom.

Datum	Afstand	Vertrekuur
Maandag 17 januari	2 à 4 km	13.00 uur
Maandag 21 februari	2 à 4 km	13.00 uur
Maandag 21 maart	2 à 4 km	13.00 uur
Maandag 18 april	2 à 4 km	13.00 uur

Vergeet uw **fluohesje** niet !

BOWLING

Verantwoordelijke Jef De Bie – tel. 03 383 30 34

Wij bowlen om de veertien dagen in '**de Blue Ball**' op de **Bredabaan 863** te **Brasschaat**. Alle senioren zijn welkom, je hoeft geen kampioen te zijn. Wij komen samen om 14.00 uur en de banen worden verdeeld onder de aanwezigen. Het is geen wedstrijd, eerder een portie plezier, maar toch wordt er over heel het seizoen een kleine evaluatie bijgehouden. Ons seizoen start in september met een kaasdiner en eindigt in juni. Nieuwe bowlingliefhebbers contacteren best even Jef De Bie, we proberen carpoolafspraken te maken.

Dinsdag 11 en 25 januari

Dinsdag 8 en 22 februari

Dinsdag 8, 22 en 29 maart

Dinsdag 19 april

WANDELEN – LANGE AFSTANDEN

Verantwoordelijken:

Emile Cop – tel. 03 312 43 57

René Mertens – tel. 03 383 26 09

Verzamelpunt: Sint-Teunisplein - geen inschrijving vereist
Tijdens de schoolvakanties zijn kleinkinderen welkom.

Datum	Afstand	Vertrekuur
Maandag 3 januari	8 km	13.00 uur
Maandag 17 januari	8 km	13.00 uur
Maandag 7 februari	8 km	13.00 uur
Maandag 21 februari	8 km	13.00 uur
Maandag 7 maart	8 km	13.00 uur
Maandag 21 maart	8 km	13.00 uur
Maandag 4 april	8 km	13.00 uur

Vergeet uw **fluohesje** niet!

U voorziet best ook een paar propere reserveschoenen.

Voelt u ook opnieuw die sportkriebels?

En wil u één keer per jaar een wandeling of fietstocht voor onze senioren organiseren? Neem dan contact op met de verantwoordelijke of de dienst Senioren tel. 03 2980 737, senioren@zoersel.be

FIETSEN

Verantwoordelijken:

Bob Roofthoof, Robert Vancampo – tel. 03 289 41 79

Verzamelpunt: Seniorenlokaal, Gestelsebaan 104

geen inschrijving vereist

Datum	Afstand	Vertrekuur
Woensdag 12 januari	25 km	13.00 uur
Woensdag 26 januari	30 km	13.00 uur
Woensdag 9 februari	25 km	13.00 uur
Woensdag 23 februari	30 km	13.00 uur
Woensdag 9 maart	25 km	13.00 uur
Woensdag 23 maart	30 km	13.00 uur
Woensdag 6 april	35 km	13.00 uur
Woensdag 20 april	45 km	13.00 uur
Woensdag 27 april	65 km	09.30 uur

Vergeet uw **fluohesje** niet !

!!! OPGELET: Bij slecht weer kan een rit afgelast worden.

Al de fietsers die in de mailinglijst van ZoerselFietst@outlook.com opgenomen zijn, krijgen dan een bericht. Aangeraden wordt de mails te raadplegen vóór de rit.

Iedereen kan opgenomen worden in de mailinglijst door het zenden van een email aan ZoerselFietst@outlook.com.

De mailinglijst wordt ENKEL gebruikt voor de fietsactiviteiten van de Seniorenraad.

OFFICIELE START EN EERSTE SPEELDAG VAN DE NIEUWE PETANQUECLUB VAN DE SENIORENRAAD ZOERSEL

door Jef Van der Linden

Na een verwelkoming en een proficiat aan de initiatiefnemers (Anita en François) kon er na de indeling van de ploegen een balletje gegooid worden. Het herfstzonnetje zorgde voor een warme en opgewekte sfeer. In totaal startten er een 19-tal sportievelingen. Wat we zeker niet mogen vergeten te vermelden, is de vlotte samenwerking met Okra. In voorafgaande gesprekken met voorzitter Luc Nelis was er overeengekomen dat we op de velden van Okra mogen spelen. Het is ook de bedoeling om af te wisselen met het speelveld van WZC De Buurt maar dit veld moet nog een beetje opgeknapt worden om speelklaar verklaard te worden.

Veel succes met de nieuwe club.

De speeldagen zal u voortaan terugvinden in onze seniorenkrant.

Verantwoordelijken:

Van Loon Anita – tel. 0475 94 30 13

Gevers François – tel. 0498 32 02 38

Verzamelpunt: OKRA lokaal, Gestelsebaan telkens vanaf 13.30 uur

Donderdag 13 en 27 januari

Donderdag 10 en 24 februari

Donderdag 10 en 24 maart

Donderdag 7 en 21 april

UITNODIGING

door Malou Schelfhout

Hierbij nodigen wij alle Zoerselse Senioren uit op onze volgende bijeenkomst van de Seniorenraad.

Programma:

- Terugblik op de activiteiten van de Seniorenraad in 2021
- Vooruitzicht op de activiteiten in 2022
- Kasverslag 2021
- **Voordracht 'De redding van de Antwerpse diamanten in 1940'**
Spreker Bruno Comer vertelt het verhaal over diamantbankier Paul Timbal die in mei 1940 Antwerpen ontvluchtte met een fortuin aan diamanten in de koffer van zijn auto. Na een turbulente tocht van zes weken kwam hij op 23 juni in Londen aan. Het verslag over zijn belevenissen vormt de basis voor deze voordracht.

Wanneer? vrijdag 4 februari 2022 om 14.00u

Waar? de Kapel, Handelslei 167

Inkom? gratis

DIENSTEN VOOR SENIOREN

door Birgit Clippeleyn

LEER UW BUURT EN BUREN BETER KENNEN VIA HOPLR

In november werd het online buurtplatform 'Hoplr' in onze gemeente gelanceerd. Alle gezinnen in Zoersel kregen een brief in de bus met meer informatie en een unieke code. Die code geeft u (en uw gezin) toegang tot uw eigen Zoerselse wijk. Registratie is gratis. Bovendien zijn de app en website veilig en reclamevrij.

Via Hoplr kunt u:

- uw buren beter leren kennen
- spullen uitwisselen
- verloren gelopen huisdieren terugvinden
- zoeken naar een goede loodgieter of betrouwbare babysit
- een ladder of boormachine lenen
- buurtfeesten of -activiteiten organiseren
- inbraak- of verkeersmeldingen plaatsen
- hulp vragen bij klusjes
- ...

van buurtbewoners zelf

Ook de gemeente kan berichten plaatsen op het platform (bijvoorbeeld over een vuilnisophaling die niet kan doorgaan, wegenwerken ...), maar heeft verder geen toegang tot de berichten en opmerkingen van inwoners onderling. Het platform en wat de buurtbewoners ermee doen, is dus echt van de buren zelf.

buren zorgen voor elkaar

Bovendien kunnen hulpbehoevende personen via Hoplr hun buurt inschakelen in hun zorgnetwerk. Inwoners kunnen op Hoplr bijvoorbeeld aangeven dat ze hulp nodig hebben, maar ook dat ze hulp kunnen aanbieden of zich als vrijwilliger opgeven. Op die manier kunnen hulpbieders en hulpbehoevende personen elkaar makkelijker vinden.

hoe inloggen

Inloggen kan door uw adres in te vullen op de website www.hoplr.com of via de app van Hoplr, klik daarna op 'vind je buurt'. Vul nu de unieke code in en klik op 'bevestig code'.

Ook wie per vergissing geen code kreeg, kan inschrijven. Vul hiervoor uw adres in op www.hoplr.com en klik op 'vind je buurt'. Kies daarna voor 'Ga verder zonder code' en volg de instructies. Hoplr of één van de buren zal uw lidmaatschap dan eerst nog moeten bevestigen.

meer weten

www.zoersel.be/hoplr

www.hoplr.com

info@hoplr.com of support@hoplr.com

ONTDEK DE MENSEN ACHTER DE CLICHES – WORDT GASTGEZIN VOOR EUROZOERSEL 2022

door Jeroen van Ginneken

Een vleugje Franse ‘je ne sais quoi’, wat Duitse ‘pünktlichkeit’, de onbezonnen Spaanse ‘mañana-mentaliteit’ of wat Roemeens ‘Draculamysterie’. Uiteraard hebben onze collega-Europeanen veel meer te bieden dan deze clichés. Aan u om te ontdekken wat! Stel uw huis – en uw hart – open en ontvang hen enkele dagen bij u thuis tijdens de tiende editie van Eurozoersel.

word gastgezin tijdens Eurozoersel

Onze vrienden uit Laubach en Gräfenhainichen (Duitsland), Elancourt (Frankrijk), Crucea (Roemenië) en Lora del Rio (Spanje) zakken van 3 tot en met 7 augustus opnieuw af naar onze gemeente. Ze staan te popelen om u kennis te laten maken met hun land en tradities, hun kunst en cultuur, hun taal en gewoontes – ver weg van alle typische clichés, eigen aan ieder land. Eurozoersel staat niet voor niets in het teken van respect voor andere culturen, verbroedering, gastvrijheid en vriendschap.

Gemeente & ocmw Zoersel is dan ook op zoek naar gastgezinnen die een warm onderkomen willen bieden aan onze gasten én willen ontdekken wie er achter de clichés schuilgaat. U geeft daarbij zelf aan:

- hoeveel mensen u kunt ontvangen,
- of u liefst Duitse, Franse, Roemeense of Spaanse gasten over de vloer krijgt,
- of u graag een gezin met of zonder kinderen ontvangt.

U wordt als gastgezin niet vergoed, maar u bent wel een ongelooflijke ervaring en – wie weet – enkele vrienden rijker! Interesse? Stuur dan een mailtje naar cultuur@zoersel.be of neem telefonisch contact op via 03 2980 9 04.

Twijfelt u nog? Kom dan naar de infoavond op **donderdag 27 januari** in de Kapel (Handelslei 167). U bent doorlopend welkom tussen 19 en 22 uur.

OMAAATJE

door Simone Jansen

Stoofpotje van hertenkalf met Trappist van Westmalle (dubbele = donkere)

Bron: Gazet van Antwerpen

Ingrediënten voor 4 personen

- 800 g hertenkalf vlees
- een wortel
- een halve knolselder
- twee rapen
- een courgette
- een aubergine
- een flesje donkere Trappist van Westmalle
- vijf cl donkere fond
- (bak) boter
- tijm
- peper
- zout

Bereiding

Snijdt het vlees in blokjes en laat het kleuren in de (bak) boter.

Ook de wortel, raap en knolselder in dobbelstenen snijden en toevoegen, samen met het bier en de bruine fond.

Breng aan de kook en kruid met tijm, laurier, peper en zout.

Laat ongeveer 20 minuten sudderen.

Snijdt nu ook de courgette en de aubergine in kleine stukjes, breng ze ook in de stoofpot en laat nog een tiental minuten sudderen.

Dit gerecht is lekker met kroketten, puree of,... met (stok) brood.

Uiteraard kunnen we de groenten aanpassen, bv. als iemand niet zo graag raapjes eet.

Smakelijk!

KAN JE EEN FIETSBATTERIJ LATEN HERSTELLEN?

door Jef Van der Linden

Gepubliceerd op donderdag 1 juli 2021 -De inspecteur Radio2

Ja, het kan! En het is goed zowel voor je portemonnee én voor het milieu.

Een fietsbatterij gaat niet eeuwig mee. Vroeg of laat moet je een nieuwe kopen. En dat is een dure zaak. Vaak is het goedkoper om ze te laten herstellen, soms zelfs tot 50%. Het kan als je fietsbatterij stuk is, niet krachtig genoeg meer is of als je veel minder kilometers kunt rijden dan in het begin. Bij de meeste batterijmerken is het mogelijk om de batterij te laten herstellen. Je krijgt bij een herstelde batterij een garantie van één jaar. Als je een nieuwe batterij koopt heb je twee jaar garantie.

Hoe wordt mijn fietsbatterij hersteld?

De oude batterijcellen worden uit de behuizing gehaald en naar een recyclagepunt gebracht, en in jouw batterij worden nieuwe cellen geplaatst. Dat zijn altijd de nieuwste Li-ion batterijen, die beter zijn dan die van de oude generatie. Zo kan je batterij zelfs krachtiger zijn dan voordien, en kan je ook meer kilometers rijden. De behuizing en de batterij management systeem worden hergebruikt, dus dat is beter voor het milieu.

Maar je kunt een batterij niet eeuwig blijven herstellen. De wetenschap werkt heel hard om steeds betere batterijen te maken. Dus ooit moet je afscheid nemen van je oude batterij en ze vervangen door een moderner systeem.

Waar kan ik terecht?

Vraag raad aan je fietshandelaar. Hij kan je adviseren of het in jouw geval het interessantste is om je batterij te laten herstellen of een nieuwe te kopen. Bij meer dan 600 fietswinkels is er een afhaalpunt voor batterijherstelling.

Op de site van [Bikebat](http://www.bikebat.be) vind je meer informatie www.bikebat.be

ALLEMAAL BEESTJES

door Simone Jansen

Bron: Gazet van Antwerpen

In domein De Welvaart in Sint-Antonius worden vijf poelen ingericht voor kamsalamanders, heikikkers en poelkikkers: Europees beschermde amfibieën. De werken worden uitgevoerd met een projectsubsidie Natuur van het Agentschap Natuur en Bos voor het project Stapsteen De Welvaart. Zo ontstaat extra leefgebied voor enkele beschermde diersoorten, zoals de drie hierboven vermeld.

Domein De Welvaart ligt aan de rand van het Molenbos, tussen de Emiel Vermeulenstraat en de Raymond Delbekestraat. Dit 14,5 hectare groot domein was vroeger eigendom van de stad Antwerpen, die er bosklassen organiseerde voor Antwerpse schoolkinderen.

Nu is het domein in handen van enkele private eigenaars, de gemeente Zoersel, intercommunale Igean en de Stichting Kempens Landschap.

"Enkele jaren geleden werd een bosbeheersplan opgemaakt voor de bospercelen van Stichting Kempens Landschap, het gemeentebestuur en enkele private eigenaren. In dit beheerplan is de toekomstvisie van het bos vastgelegd en worden de verschillende beheermaatregelen opgelijst. Op termijn willen we ondermeer een inheems gemengd bos ontwikkelen: door bosranden aan te leggen en poelen in te richten, willen we meer natuurwaarde creëren. De creatie van het bosbeheer gebeurt via de Bosgroep Antwerpen- Noord" zegt Kathleen Helsen, gedeputeerde van de provincie Antwerpen en covoorzitter van Kempens Landschap.

Ecologische waarde

Dankzij de subsidie van bijna 4500 Euro kan nu een oude poel zonder ecologische waarde in eigendom van Kempens Landschap, heringericht worden tot vier verschillende poelen met zachte oevers en op een stuk dat eigendom is van onze gemeente, wordt een nieuwe poel gegraven, zodat het in totaal om vijf afzonderlijke poelen gaat.

Nog wat meer uitleg (bron: Wikipedia)

De kamsalamander (*Triturus cristatus*) is de grootste inheemse watersalamander. Deze amfibie wordt in ons beschouwd als kwetsbaar en staat daarom op de lijst van beschermde dieren. De huid is wat korrelig, vooral op de flanken en op de onderzijde van de kop. De basiskleur is donkergrijs

of donkerbruin tot zwart met op de flanken donkere tot zwarte, ronde vlekken.

De naam KAMSalamander slaat op de hoge, getande staartkam, die de mannetjes ontwikkelen in de paartijd. De vrouwtjes, van 18 tot 20 cm, zijn groter dan de mannetjes, die meestal 12 tot 16 cm groot zijn.

Op onze wandelingen in het Natuurreservaat Kooldries- Hoofdsweer, aan de oude kleiputten in Brecht, hebben we een infobord gezien over de kamsalamander.

De heikikker (*Rana arvalis*) komt in ons land alleen voor in de provincies Antwerpen en Limburg. Deze bruine kikker met een relatief spitse kop, kan tot 7 cm lang worden.

De poelkikker (*Pelophylax lessonae*, vroeger *Rana lessonae*), is een groene kikker, die leeft op de bodem (terrestrische soort), en hij kan niet klimmen. De mannetjes, tot ongeveer vijf cm, zijn kleiner dan de vrouwtjes, die tot maximum 8 cm kunnen worden.

De Heikikker

De Poelkikker

Enkele bedenkingen:

Zo dichtbij zo'n mooie natuur! Hoe we ook zochten, nog NOOIT hebben we één van deze drie diertjes gezien.

Op Wikipedia staat nog heel veel meer over deze diertjes.

ELF BANKEN ENGAGEREN ZICH TOT UNIVERSELE BANKDIENST IN BELGIË

door Gerald Biesemans

Bron: Artikel overgenomen van De Vlaamse Ouderenraad zoals het gepubliceerd werd in de nieuwsbrief van 23 juli 2021. Elf banken engageren zich tot universele bankdienst in België | Vlaamse ouderenraad (vlaamse-ouderenraad.be)

De federale regering heeft een akkoord bereikt met elf banken in ons land om een universele bankdienst te voorzien voor niet-digitale klanten. De betrokken banken hebben een charter ondertekend. Hierdoor kunnen klanten die dat willen, voor maximaal 60 euro per jaar een zichtrekening met een debetkaart krijgen die niet 100 procent digitaal is. Het streefdoel is om tegen 1 januari 2022 de universele bankdienst op te nemen in het aanbod.

Recht op manueel bankieren

Door de drang om klanten te doen overschakelen naar internetbankieren en het gebruik van digitale bankapplicaties, worden manuele bankverrichtingen steeds duurder. Hierdoor komen mensen die niet over de middelen of de vaardigheden beschikken om digitaal te bankieren, in de problemen. Met het charter erkennen de elf banken dat iedereen het recht heeft om op een niet-digitale manier vlot te kunnen betalen en zijn geld te beheren. De universele bankdienst zal worden aangeboden door Argenta, Axa Bank Belgium, Belfius, Beobank, BNP Paribas Fortis, Bpost Bank, CBC, CPH, Crelan, ING, KBC, KBC Brussels en VDK bank.

Minimaal dienstenaanbod

Wie gebruik maakt van de universele bankdienst, krijgt een debetkaart en kan per jaar 60 manuele verrichtingen (zoals het afgeven van papieren overschrijvingen) doen en 24 keer geld afhalen aan een geldautomaat van de bank in kwestie. Per bijkomende verrichting bedraagt de prijs maximaal 1 euro. De universele bankdienst is een minimumaanbod dat banken kunnen aanvullen met extra diensten, waarbij de concurrentie tussen de banken vrij speelt. Als een bank in de eigen kantoren automaten aanbiedt voor het afdrukken van rekeninguittreksels, kan de klant hier kosteloos gebruik van maken. Anders kan de klant opteren voor een verzending per post. Voor die maandelijkse verzending van de uittreksels kan wel nog een bijkomend 'redelijk tarief' worden aangerekend.

Dat redelijk tarief is als volgt vastgelegd:

- Maandelijkse abonnementskosten die maximaal 2,50 euro bedragen (incl. verzendkosten);
- Maximale kosten van 1 euro per enveloppe + verzendkosten;
- Beperkte forfaitaire kosten per jaar van maximaal 5 euro + verzendkosten.

Voor iedereen

Elke klant die, om welke reden dan ook, geen toegang heeft tot de online toepassingen die banken aanbieden, kan een beroep doen op de universele bankdienst. De klant is ook vrij om nog andere zichtrekeningen te hebben bij andere banken.

Maximaal 60 euro

De dienst zal maximaal 60 euro per jaar mogen kosten. Banken die minder aanrekenen, mogen die prijs maximaal met 6 euro per jaar laten stijgen zolang ze de bovengrens van 60 euro niet overschrijden. Het charter is sinds 19 juli van kracht en de afspraken zijn drie jaar lang geldig, tot 30 juni 2024. De banken streven ernaar om de universele bankdienst tegen 1 januari 2022 in hun aanbod op te nemen.

Meer transparantie

Met het charter engageren de banken zich ook om de consumenten beter te informeren over hun aanbod en de tarieven. Dat geldt bijvoorbeeld voor de bankoverstapdienst, die niet bij iedereen even bekend is. Daarbij regelen de nieuwe en de oude bank onderling de overdracht van betaal- en/of spaarrekeningen, zonder dat de betaalopdrachten worden onderbroken. In 2020 zijn 72.308 klanten van bank veranderd. Die transparantie moet leiden tot nog betere keuzes door de consument. De federale regering wil in dat opzicht ook de bestaande vergelijkingstools uitbreiden en online tariefsimulatoren ter beschikking stellen, op basis van de input geleverd door de banken.

Addertjes onder het gras

De universele bankdienst is een goede stap voorwaarts om iedereen tegen een redelijke prijs toegang te geven tot essentiële bankdiensten. Toch hangt het succes van dit initiatief samen met de aanwezigheid van bankautomaten en –kantoren in de nabije omgeving van klanten. Dat druist in tegen de trend om bankkantoren te sluiten en geldautomaten weg te halen. Test-Aankoop uit daarom drie bedenkingen bij het initiatief.

1. 60 euro per jaar voor een zichtrekening kan redelijk lijken, maar uit berekeningen blijkt dat bijna de helft van de banken al voor minder dan die prijs een product aanbood dat geschikt is voor klanten die niet digitaal willen bankieren.
2. Voor wie verkiest om enkel contant te betalen, zijn 24 geldafhalingen per jaar aan een geldautomaat van de bank in kwestie te beperkt. Dit is zeker het geval nu er steeds meer automaten uit het straatbeeld verdwijnen. In feite zou men hiervoor aan eender welke geldautomaat terecht moeten kunnen.
3. Er zijn ook steeds minder bankfilialen met printers voor de bankuittreksels. Hierdoor zullen klanten dus vaker voor een verzending van de uittreksels moeten kiezen, die niet in de prijs van 60 euro is inbegrepen. De verzending kan ook duurder uitvallen dan de waarde van de postzegels. Dat zet de deur open voor hogere kosten.

Meer lezen?

Extra informatie over de bedingen van Test-Aankoop vind je op <https://www.test-aankoop.be/geld/betalen/nieuws/universele-bankdienst>

Aanvullende informatie over de universele bankdienst vind je op <https://www.febelfin.be/nl/artikel/charter-tussen-febelfin-en-regering-voorziet-universele-bankdienst>

En wat met de in september 2021 aangekondigde halvering van het aantal bankautomaten ?

Bron: Artikel overgenomen van De Vlaamse Ouderenraad

<https://www.vlaamse-ouderenraad.be/actualiteit/levenslang-leren-digitale-inclusie/nieuwe-plannen-bankneutrale-automaten-worden-kil>

De vier grootbanken in België schiepen de week van 22 september 2021 meer duidelijkheid over hun plannen omtrent het invoeren van bankneutrale automaten. En die klinken niet erg aantrekkelijk. Slechts de helft van hun bankautomaten zou worden vervangen door die nieuwe automaten. Dat kan rekenen op heel wat kritische en bezorgde geluiden. “Elke Belg moet vlot toegang hebben tot een bankautomaat. Het is tijd dat banken hun engagementen, de wetten en hun klanten respecteren”, verklaarde minister van Economie Dermagne in de plenaire zitting van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Bankneutrale automaten

Eind vorig jaar was het aantal bankkantoren in ons land met bijna 10% afgenomen. Ook geldautomaten worden geleidelijk afgeschaft. Hierdoor zijn er steeds meer (deel)gemeenten waar geen enkel bankkantoor of geen enkele geldautomaat meer te vinden is.

KBC, Belfius, ING en BNP Paribas Fortis kondigden begin 2020 aan dat ze met het Batopin-project een netwerk zouden uitbouwen van duizenden bankneutrale geldautomaten die de eigen automaten van de vier grootbanken in ons land konden vervangen.

Aan de bankneutrale automaten kan je met gelijk welke bankkaart (Bancontact, Mastercard of Visa) geld afhalen en je pincode wijzigen.

Halvering aantal geldautomaten

Maar niet alle automaten zullen vervangen worden. Een groot deel zal gewoon verdwijnen. Momenteel hebben de grootbanken nog 5.000 automaten op 2.500 locaties in België. Als hun plan wordt uitgevoerd, zal maar de helft van hun geldautomaten worden vervangen. Er zouden 2.200 automaten komen op 675 tot 725 plaatsen. De automaten zouden vooral in stations, winkelcentra en op drukke commerciële plaatsen komen te staan.

Straal van 5 kilometer

BPost moet een automaat blijven voorzien in gemeenten waar alle automaten zijn verdwenen. En het netwerk van de kleinere banken Argenta, Axa, Crelan en Vdk blijft gewoon bestaan. Daardoor zou zo'n 99% van de Belgen in een straal van 5 kilometer een bankautomaat moeten kunnen vinden. Ook worden er op basis van een studie van de Nationale Bank 24 extra afhaalpunten op 'kwetsbare locaties' geplaatst.

Toegankelijkheid en veiligheid

Bij het ontwerp van de nieuwe Bancontact-automaten is er veel aandacht besteed aan de toegankelijkheid voor personen met beperkte mobiliteit, blinden en slechtzienden. Er gelden ook zeer hoge veiligheidsnormen: de toestellen zijn ingebouwd met een robuuste kluis, er is camerabewaking en een telefonische helpdesk. Ook is er een speciale beveiliging van het klavier ingebouwd, waardoor andere mensen niet over de schouder kunnen meekijken.

Geen overschrijvingen mogelijk

De bankneutrale automaten bieden niet alle diensten aan. Ze zijn gericht op cashtransacties, wat wil zeggen dat overschrijvingen ingeven niet mogelijk zal zijn.

ZO KLEIN IS DE KANS DAT JE EUROMILLIONS WINT: JE STERFT NOG 6 KEER EERDER BIJ EEN AARDBEVING

door Jef Van der Linden

Bron: Paul Levrie en Rudi Penne, FTI, universiteit Antwerpen.

Elke keer de jackpot van Euromillions hoog oploopt zijn er veel van ons die toch eens meespelen. Want stel dat je wint... Maar hoe klein is die kans eigenlijk? 1 kans op 139.838.160 De kans dat jij de 5 nummers kiest die getrokken worden én de 2 juiste sterren aankruist is 1 op 139.838.160. Dat is een enorm kleine kans dus. De kans dat je omkomt bij een aardbeving is 6 keer groter dan dat je Euromillions

wint. De kans dat je uit een volledig kaartspel blind 4 kaarten moet trekken en dat die achtereenvolgens zijn: harten aas, schoppen aas, ruiten aas en klaveren aas is 21 en half keer zo groot dan dat je Euromillions wint. Zò klein is de kans dat je wint. Maar zo klein was de kans ook dat de vorige winnaar zou winnen. Dus spelen we toch. Tegen beter weten in.

Lucky numbers - kan je je kans vergroten?

Zijn er magische getallen waarmee je meer kans maakt? Als je elke week met dezelfde nummers speelt, wordt je kans dan groter om te winnen?

Neen. Elke week maakt elke combinatie van balletjes evenveel kans om uit de trommel te rollen. Ook 1 - 2 - 3 - 4 - 5. Ook de winnende nummers van de vorige trekking. Alleen is het wel zo dat als er een patroon zit in jouw (winnende) nummers: bv. 5 - 10 - 15 - 20 - 25 of 2 - 7 - 17 - 29 - 41 of 13 - 18 - 23 - 28 - 33, dan is de kans dat àls je ooit wint, je waarschijnlijk niet alleen wint. Want ook andere mensen hebben een drang naar dezelfde patronen en hebben diezelfde nummers ingevuld.

Twee keer na elkaar dezelfde winnende nummers

Op 6 en 10 september 2009 rolden in Bulgarije exact dezelfde 6 nummers uit de trommel. Je kon live op televisie volgen hoe 4, 15, 23, 24, 35 en 42 in dezelfde week twee keer wonnen. Dat lijkt onmogelijk. En toch is de kans dat jouw zorgvuldig gekozen nummers vallen even groot als de kans dat dezelfde nummers als bij de vorige trekking nòg eens vallen...

De balletjes hebben geen geheugen, en er is geen kosmische eerlijkheid waardoor resultaten mooi gespreid worden of balletjes geen 10 keer na elkaar uit de trommel kunnen rollen. Dat is moeilijk voor ons brein om te vatten. Maar toch is het zo.

Zo vergroot je je kansen op winst

Er is wél een trucje om je kans op winst tòch te vergroten. Stel dat je elke week van het jaar 1 keer speelt op Euromillions, dan is je kans elke week 1 op 139.838.160. Maar als je je geld elke week in een spaarpotje steekt en 1 keer per jaar meespeelt met 52 verschillende mogelijke combinaties, dan is je kans die week 52 op 139.838.160 of 1 kans op 2.689.195,38. Nòg een ontzettend kleine kans, maar toch al groter.

Of je kan dat spaarpotje met je inzet van een heel jaar ook gewoon op je spaarrekening storten. Dan maak je waarschijnlijk nog het meeste winst.

BOEIENDE BEKENDE PERSONEN

door Simone Jansen

bron: wikipedia

Stijn Streuvels: 150 jaar geleden geboren

Geboren als Franciscus Petrus Maria (= Frank) Lateur in Heule op 3 oktober 1871, als derde kind van Camiel Lateur (1841- 1897) en van Marie-Louise Gezelle (1834-1909), een jongere zus van priester- dichter Guido Gezelle.

Hij verliet de school al op 14 jaar om in de leer te gaan als bakkersgast in Avelgem, Kortrijk en Heule. Hij was een autodidact, die Frans en Duits las, schreef en sprak en ook Noors en Russisch. In mei 1887 namen zijn ouders de bakkerij van Camiels ongehuwde broers over en verhuisde het gezin naar deze gemeente aan de Schelde.

Hij schreef vooral naturalistische novellen, enkele van zijn bekendste werken: 'De vlaschaard' (1907), 'Het leven en de dood in de ast' (1926), 'De teleurgang van de waterhoek' (1927). Dit werd onder de titel 'Mira', verfilmd door Fons Rademakers met in de hoofdrol Willeke van Ammelrooy en Jan Declair. De brugtaferelen werden opgenomen aan de oude draaibrug op de Durme te Hamme, sindsdien gekend als de Mirabrug.

In 1905 huwde hij met Alida Staelens en gingen ze in Ingooigem in het pasgebouwde huis 'Het Lijsternest' wonen, waar hij voortaan van zijn pen zou leven.

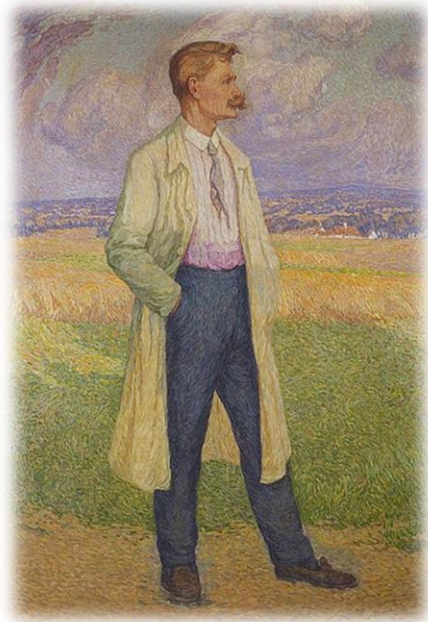
In zijn studiekamer met het bekende panoramische venster, hangt het beroemde devies '*Nulla dies sine linea*' = Geen dag zonder regel, volledig toepasbaar op hem.

Hij heeft ruim 60 jaar in het Lijsternest gewoond, waar hij op 15 augustus 1969 overleed. Op zijn begrafenis met de wijtewagen (= huifkar), waren ongeveer 7000 mensen aanwezig.

Voor zijn talrijke publicaties ontving Streuvels heel wat onderscheidingen.

De grootste collectie van zijn boeken (liefst 1339), bevindt zich in de erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience en in het Letterenhuis kunnen we zijn archief vinden.

Hij koos de familienaam Streuvels omdat zijn haar weerbarstig was en streuvelde: een echte karakterkop. Na de dood van zijn vrouw in 1975, kocht de provincie West- Vlaanderen deze eigendom in 1977 en werd dit huis in 1980 opengesteld als museum, na enkele restauraties is het museum in 2014 opnieuw opengesteld voor bezoekers.

Het Lijsternest is het vertrekpunt van de wandeling 'Het Streuvelspad' (6,4 km). Ook in zijn geboortedorp Heule, in Anzegem en in andere gemeenten zijn er Streuvelswandelingen.

Alle informatie m.b.t. Streuvels is terug te vinden op de website van het Stijn Streuvelsgenootschap <https://www.streuvels.be/>

Paula Sémer (Antwerpen 9 april 1925- Bosvoorde 1 juni 2021)

bron: wikipedia

In 1944 studeerde ze af aan de Stedelijke Normalschool van Antwerpen als onderwijzeres. Tijdens de laatste oorlogsjaren was ze bediende in de rantsoeneringsdienst in de Stadsfeestzaal in Antwerpen, daarna was ze enkele maanden actief als bediende bij het Nationaal werk voor Oorlogsinvaliden. Ze begon op de radio als presentatrice en als actrice in hoorspelen, dankzij haar mooie stem en haar mooie uitspraak.

Toen op 31 oktober 1953 het NIR met de eerste Vlaamse televisie- uitzendingen begon, speelde ze die avond de vrouwelijke hoofdrol in de uitgezonden komedie 'Drie dozijn rode rozen'. Samen met Terry Van Ginderen en Nora Steyaert, praatte ze die eerste televisieavond aan elkaar.

Samen met Bob Davidse werkte ze aan de 'TV Ohee Club', jarenlang presenteerde ze de vrouwenprogramma's 'Vrouwenpiegel' (1954) en 'Penelope' (1955- 1965), een programma dat ze vanaf 1958 ook produceerde. Hier was ze heel progressief, wat protest uitlokte bij de toenmalige, conservatieve kijkers. Ze haalde borstkanker uit de taboesfeer, door er als ervaringsdeskundige over te spreken.

In 1989 werd ze benoemd tot productieleider van de Dienst Wetenschappen van de BRT. Een jaar later ging ze met pensioen en nog een jaar later volgde het boek 'Goedenavond Dames en Heren'. Ze speelde als 80- jarige even in 'Thuis' en in de jaren '90 was ze even actief in de politiek.

Uit haar huwelijk met Herman Cornelis (met pseudoniem Herman Niels), regisseur van hoorspelen bij de BRT, kreeg ze één zoon, Jan.

In 2012 kreeg ze een eredoctoraat van de UGent voor haar maatschappelijke inzet, haar pionierswerk voor radio en televisie en haar bijdrage tot de popularisering van de wetenschap.

Postuum kreeg ze dit jaar de Prijs voor de Democratie van Democratie 2000 en van vzw Trefpunt.

We zullen ons Paula Sémer altijd herinneren als een frisse, positieve, voorname, charmante, progressieve vrouw met een mooie uitspraak.

Ongelofelijk, maar Waar:

Toen ze in 1953 bij de televisie begon, kon men moeilijk inschatten of de TV het publiek zou kunnen bekoren, of zou het een tijdelijke modegril zijn, men vreesde dat het publiek dit nieuwe medium na één jaar al beu zou zijn, dan zou men stoppen met de TV en dan zou Paula Sémer naar het onderwijs gaan. We weten dat dit helemaal anders is verlopen. Kunnen we ons een leven zonder TV voorstellen?

Jacques Rogge

bron: wikipedia

Geboren op 2 mei 1942 in Gent, werd er doctor in de geneeskunde en licentiaat in de sportgeneeskunde; werd orthopedisch chirurg en doceerde sportgeneeskunde aan de UGent en aan de VUB.

Sportman

Hij nam als zeiler in de Finnklasse deel aan de Olympische Spelen van 1968 in Mexico, in 1972 in München en in 1976 in Montreal. Als zeiler werd hij één keer wereldkampioen en haalde hij ook twee keer een tweede plaats en ... hij werd wel zestien keer Belgisch kampioen.

Bovendien speelde hij rugby bij Gent Rugby XV, waar hij tien keer werd geselecteerd voor het Belgisch rugbyteam.

Olympische comités

Tussen 1990 en 1992 was hij voorzitter van het Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité (= BOIC). In 1991 werd hij lid van het Internationaal Olympisch Comité (= IOC) en in 1992 van de Medische Commissie. In 1994 werd hij vicevoorzitter van het IOC en in 2001 werd hij er voorzitter.

Hij kreeg de bijnaam Mister Clean omwille van zijn harde aanpak van het dopinggebruik in de sport. In 2002 verkoos hij als eerste IOCvoorzitter het Olympisch dorp boven een vijfsterrenhotel. In 2013 trad hij af als IOCvoorzitter.

Adellijke titel

In 1993 werd hij ridder en in 2003 werd hij graaf met als wapenspreuk '*Nil Volentibus Arduum*' = Niets is moeilijk voor hen die willen.

Jacques Rogge woonde met zijn echtgenote, zoon en dochter in Astene bij Deinze, maar tijdens zijn voorzitterschap van het IOC verbleef hij meestal in Lausanne.

Hij overleed op 29 augustus 2021.

100 JAAR GELEDEN: BELGISCHE VROUWEN MOCHTEN VOOR HET EERST GAAN STEMMEN (BEHALVE PROSTITUEES EN OVERSPELIGE VROUWEN) – DEEL 2

door Els Schoepen

DE BURGEMEESTERSTRAAT

Het aantal vrouwelijke burgemeesters en schepenen was uiteraard nog veel kleiner. Als gevolg van de verkiezingen van 1921 werden 6 vrouwen burgemeester en 13 schepenen. Die eerste zes vrouwelijke burgemeesters bestuurden allen een kleine, landelijke gemeente, – drie Vlaamse en drie Waalse. Niet toevallig behoorden de meesten tot een voorname familie die al eerder burgemeesters had opgeleverd. Twee waren zelfs van adel. Kleine dorpen hadden toen immers vaak de lokale kasteelheer of grootgrondbezitter als burgemeester.

De allereerste vrouw die – op 3 september 1921 – tot burgemeester werd benoemd is jonkvrouw Léonie Keingiaert de Gheluveld. Ze was de - ongehuwde -, laatste telg uit een familie die meerdere burgemeesters had geleverd in de West-Vlaamse gemeente Geluveld (nu een deel van Zonnebeke).

Léonie Keingiaert de Gheluveld als burgemeester (Kasteelarchief Geluveld). Rechts staat ze in de deur van haar noodwoning (foto Gazet van Antwerpen).

Dit dorpje tussen Ieper en Menen (toen gespeld als “Gheluveld”) lag tijdens de oorlog in het frontgebied en de inwoners hadden moeten vertrekken. Toen ze terugkeerden, was het dorp totaal verwoest, ook het kasteel van de familie Keingiaert de Gheluveld. Léonie begon het kasteel herop te bouwen en installeerde daarvoor een steenbakkerij, waar ook andere bewoners stenen konden halen.

Bij de verkiezingen voerde ze een kandidatenlijst aan die, bij gebrek aan tegenkandidaten, zonder stemming verkozen werd verklaard. Omdat ze als burgemeester in botsing kwam met de pastoor, werd ze bij de volgende verkiezingen in 1926 door een oppositielijst verslagen, maar later zou ze met succes terugkeren als burgemeester (1932-1938).

Léonie Keingiaert de Gheluveld bij haar inhuldiging als burgemeester in 1921. (foto VAKB).

Op 5 september 1921 – twee dagen na de benoeming van Léonie Keingiaert - volgde die van Isabella Segers tot burgemeester van Appels (nu een deel van Dendermonde). Zij was een ongehuwde rentenierster uit een rijke boerenfamilie, wier vader en broer eerder al burgemeester waren geweest. Dat was ook de reden waarom de plaatselijke katholieke partij haar vroeg de lijst aan te voeren. Isabelle Segers zou 18 jaar burgemeester blijven tot ze zich vrijwillig terugtrok. Daarna schonk ze nog een huis aan de kleine gemeente om er een gemeentehuis in te richten.

Ook de eerste burgemeesteressen in Wallonië behoorden tot gevestigde families. Barones de Bruges de Gerpennes, geboren Marie Ghislaine, was de weduwe van een katholieke senator en burgemeester. Zij was van 1921 tot haar dood in 1924 burgemeester van Weillen bij Dinant (nu een deelgemeente van Onhaye). Marie Carlier-Renard volgde haar broer op als burgemeester van Thimougies (nu een deel van Doornik). Een jaar later werd Rose Vanderwarden-Losseau burgemeester van het dorpje Willaupuis (nu een deel van Leuze-en-Hainaut).

Links: Isabella Segers, burgemeester van Appels (Stadsarchief Dendermonde). Rechts: Amelia Brocken, burgemeester van Emblem (foto Frans Marivoet).

Een apart geval was Amelia Brocken, die bijna uit het niets burgemeester werd van de Antwerpse gemeente Emblem (nu een deel van Ranst). Ze was de vrouw van een eenvoudige sluismeester op de Kleine Nete maar had middelbaar onderwijs genoten – eerder uitzonderlijk voor die tijd – en was erg sociaal geëngageerd. Bij de verkiezingen in Emblem kwam deze eigenzinnige vrouw op met een lijst met haarzelf als enige kandidate.

Toch werd ze verkozen. Geen enkele lijst haalde een meerderheid en er kon geen kandidaat-burgemeester worden voorgedragen, maar Amelia Brocken werd intussen gekozen tot eerste schepen en daarmee waarnemend burgemeester. Toen er na een jaar nog geen burgemeester was, stelde de arrondissementscommissaris voor haar te benoemen. Ze had ook de meeste voorkeurstemmen behaald.

Als burgemeester zorgde ze ervoor dat Emblem een behoorlijk schoolgebouw kreeg. Bij de volgende verkiezingen werd ze opnieuw verkozen op een “éénvrouwslijst” (ze haalde zoveel stemmen dat de lijst meerdere zetels had kunnen halen als er meerdere kandidaten waren geweest!), maar ditmaal sloten de andere lijsten een coalitie die haar belette om burgemeester te blijven.

De eerste verkiezingen met vrouwen luidden dus geen revolutie in. Het aantal vrouwelijke verkozenen was miniem en dat aantal zou de volgende decennia maar licht stijgen. Vrouwelijke burgemeesters dankten hun functie meestal aan hun verwantschap met vooraanstaande mannen.

Feministen als Marthe Boël hadden gehoopt dat deze lokale verkiezingen voor vrouwen een leerschool van de politiek zouden vormen, maar die hoop bleek ijdel. Ook toen de vrouwen in 1948 dan toch stemrecht kregen voor álle verkiezingen, steeg het aantal vrouwelijke verkozenen niet spectaculair. Pas de invoering van quota op het einde van de eeuw heeft dat aantal fors doen toenemen.

Dit jaar vinden in Geluvelt diverse evenementen plaats ter herdenking van de eerste vrouwelijke burgemeester. Daarbij verschijnt ook een boek over Léonie Keingiaert de Gheluveld: Léonie. Burgemeester tussen dorp en adel, door Karen Derycke en Lee Ingelbrecht.

Bron: vrtnieuws - Tim Trachet

CATHARINA (Trien)

door Simone Jansen

bron: Heemkundige Kring Zoersel

Catharina Van Hemeldonck werd geboren te Zoersel op 22 mei 1884. Zij was dus dertig jaar toen de Groote Oorlog uitbrak. In het Koninkrijk België waar toen Koning Albert regeerde, ontwikkelden zich na 1918, enkele belangrijke tendensen.

Sociaaleconomisch zien we de industriële expansie, geleid door een triomferende rijke burgerij, met de opkomst van de werknemersorganisaties, van zijn vroegere grandeur verliezen. De BWP (Belgische Werklieden Partij, later Belgische Socialistische Partij) speelde hierin een belangrijke rol. We zien het ontstaan van sociale verworvenheden door de arbeiders. Vanaf het einde van de 19de eeuw ijverden zij om de kinderarbeid te verbieden, de duur van de werkdag te verminderen (9 uur in 1909), het verkrijgen van werklozensteun en het invoeren van algemeen stemrecht. Ook werd in 1914 de schoolplicht ingevoerd van 6 tot 14 jaar.

De Vlaamse Beweging realiseerde na de vernederende dominantie door de Franstaligen (regering, leger en de bourgeoisie) de ene na de andere doorbraak naar erkenning.

Tal van Vlaamse wetten worden gestemd. In 1872 spreken de Vlaamse rechters Vlaams. In 1878 spreken de rijksambtenaren u in het Vlaams aan, in 1883 wordt Vlaams de voertaal in het middelbaar onderwijs, in 1884 wordt de normaalschool van Gent opgericht voor het klaarstomen van Nederlandstalige onderwijzers en in 1898 worden alle wetten in twee talen gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

Het ontstaan van trams en buurspoorwegen, maar ook van de fiets, veroorzaakten een diepe wijziging in het leven van de dorpen. Op een kwart eeuw tijd bestonden er geen afgelegen dorpen meer. Het platteland werd met de stad verbonden en nam geleidelijk de stedelijke mentaliteit over. In deze periode werd eveneens de algemene dienstplicht ingevoerd.

Gelijklopend zien we belangrijke ontwikkelingen in de emancipatie van de vrouw. Al deze veranderingen gebeuren in Vlaanderen niet gelijktijdig en we kunnen zeggen dat de Kempen en Limburg eerder de achterblijvende gebieden waren. Op politiek vlak zien we de overgang van het meervoudig elitair stemrecht naar het enkelvoudig algemeen stemrecht voor mannen. Vanaf 15 april 1920 mogen vrouwen gaan stemmen voor de gemeenteraadsverkiezingen en kunnen zij zich kandidaat stellen op de lijsten voor Kamer, Senaat en Provincies. Pas zeer laat, in 1948, komt er algemeen stemrecht voor vrouwen. In Europees perspectief is dit zeer laat.

Toch zien we bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1921 vrouwen op het politiek toneel verschijnen. Op 24 april 1921 trokken meer dan 2 miljoen vrouwen naar de stembus om hun stem uit te brengen voor de gemeenteraadsverkiezingen. Over heel België werden 196 vrouwen verkozen, waarvan 13 tot schepen en 6 tot burgemeester benoemd werden.

Dit gebeurde ook in Zoersel: in 1921 wordt Trien Van Hemeldonck schepen, dienstdoende burgemeester was Eduard Van Winckel en de tweede schepen was Jos Cop. In de loop van september 1924 zien we dat Trien Van Hemeldonck dienstdoende burgemeester wordt. Vanaf 1 januari 1925 wordt TRIEN tot BURGEMEESTER benoemd en ze blijft dit tot 1938. Meer dan twee ambtstermijnen staat zij aan het hoofd van een nog typisch Kempische gemeente.

Dikwijls schrijven we in superlatieven dat zij de eerste vrouwelijke burgemeester was. Dit is zeker het geval als we het op Zoersels niveau bekijken, maar in gans Vlaanderen was, zoals hierboven reeds vermeld, dit zeker niet het geval.

Leen van Molle, doctor in de geschiedenis, landbouwgeschiedenis en vrouwengeschiedenis aan de KUL, heeft wat dit betreft wetenschappelijk onderzoek gedaan voor de provincie Oost-Vlaanderen. Hier waren in 1921 reeds in 27 gemeenten vrouwen actief als schepen en burgemeester. Feit is zeker dat zij zich moesten waarmaken in optornen tegen een overheersende politieke mannenwereld.

Om het beleid van Trien Van Hemeldonck te kunnen evalueren, hebben we het gemeentelijk archief nagetrokken. We namen de registers met gemeenteraadsverslagen en schepencollegeverslagen grondig door en ook de gemeentelijke jaarverslagen. Deze geven ons een duidelijk beeld van wat er zoal gebeurde in de gemeente.

Als voorbeeld halen we het jaarverslag van 1928 aan. Zoersel telde toen 1372 inwoners: 718 mannen en 654 vrouwen. 353 mannen en 316 vrouwen hadden gemeentelijk stemrecht en 350 mannen en 1 vrouw mochten stemmen voor Kamer en Senaat. De gemeenteraad bestond uit: Catharina Van Hemeldonck, burgemeester, Jos Cop en Emiel Verhoeven, schepenen, en Frans De Breucker, Louis Bosch, Louis Verheyen, August Verrezen en August Batholomeussen waren raadsleden

De commissie van Openbare Onderstand bestond uit 5 leden: Frans Truyen, voorzitter, en Jos Dens, Frans Severeijns, August Van Giel en Gustaaf Fastré raadsleden. Er waren 252 leerplichtige kinderen en Zoersel telde 13 dienstplichtigen.

In Zoersel waren er 3 mechanische schrijnwerkerijen en 5 diamantslijperijen, die alle reeds werkten met gas- of elektrische motoren. Er waren 2 maalders: Henri Ceulemans in het dorp en Alfons Van Den Bulck in de Zandstraat. Verder was er 1 blokmakerij, 3 slaggers, 2 smeden en enkele mandenvlechters.

Grote investeringen gebeurden er niet. Jaarlijks werd er wat uitgegeven aan het onderhoud van de wegen en de werklozen werden hiervoor ingezet. De meisjesschool, van de Zusters van

Vorselaar, was na de schoolstrijd in 1879 een door de gemeente aangenomen school en de gemeente betaalde daar 12 frank per leerling per jaar voor.

In de jaren dertig wordt er ook geregeld gesproken over de uitbreiding van het bovengronds elektriciteitsnet. De jaarlijkse begroting gewone en buitengewone dienst lag net boven de 200.000 frank. Buiten de secretaris, Louis Peeters (tot 31. 12. 1924) en Georges Schrijvers (vanaf 1.1.1925), de veldwachter, Jules Van Giel, en de ontvanger Gustaaf Fastré, was er geen ander personeel in dienst. De uitgaven van de C.O.O. bedroegen iets meer dan 6000 frank op jaarbasis.

Zoersel was in die periode nog vooral de kleine Kempische gemeente onder de lindeboom, zonder veel invloeden van buitenaf en waar de pastoor en de burgemeester de scepter zwaaiden.

Wat kan er op korte tijd veel veranderen ... !

De vader van Trien is onbekend, haar moeder, Maria Van Hemeldonck, was dienstster bij een vooraanstaande familie Diercksens in Turnhout. Maria was niet zo geletterd.

Trien werd grootgebracht en opgevoed bij Franciscus Petrus Van Hemeldonck, broer van haar moeder, en zijn vrouw Trees (Theresia). Deze landbouwers, nonkel Sus en tante Trees, hebben haar gestimuleerd om naar school te gaan, waarschijnlijk tot 10 jaar of 12 jaar, waar ze leerde lezen, rekenen en schrijven, wat toen uitzonderlijk was.

Trientje zal ook wel op de boerderij gewerkt hebben, zoals bijna alle kinderen op de boerderijen. Door haar eenzame kindertijd, het gebrek aan haar vader en haar moeder, die ze ook amper zag, zegt men dat Trien hard geworden is. Toen ze 48 jaar was, trouwde ze, als burgemeester, met Franciscus, Josephus (genoemd Sus) De Breucker; ze hadden geen kinderen.

Trien dronk niet. Ze ging als burgemeester de kermissen en feesten sluiten, maar de mensen hadden nog geen zin om naar huis te gaan. Daarom tracteerden ze Trien en ze koos voor... sigaren, waarschijnlijk heeft ze af en toe eens sigaartje gerookt of gedaan alsof, ...vandaar dat men beweert dat ze sigaren rookte.

Trien overleed op 23 februari 1960, bijna 76 jaar oud

Trien staat met een dikke sigaar afgebeeld op de lindenboom van Zoersel. Die is te bewonderen in het Lindepaviljoen (in het seizoen). De beeldhouwers Pol van Esbroeck en zijn vrouw, Mariette Coppens, hebben er werk van gemaakt. Mariette overleed dit jaar.

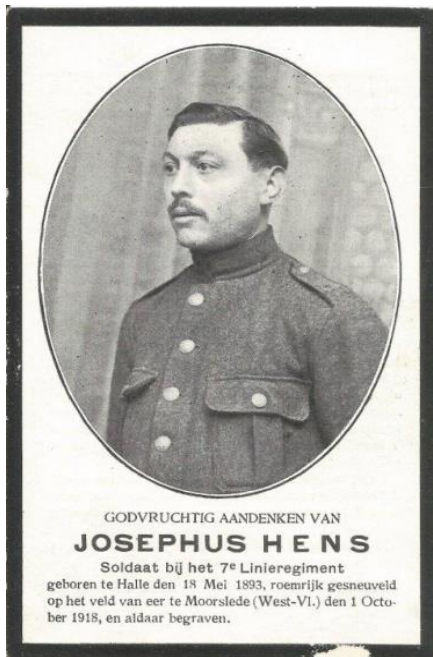
Nog over de familie Van Hemeldonck: de vader van schrijver Miel van Hemeldonck was postmeester in Zoersel en een Jan Van Hemeldonck behoorde/ behoort tot de heemkundige kring van Olen.

VETERAANBOMEN – DEEL 2

door Gerald Biesemans

Bron: <https://www.erfgoedvoorkempen.be/erfgoed/projecten/landschappen/oorlogsveteranen/5238>

De tweede veteranaboorn die we in dit nummer van de Seniorenkrant bespreken is de **paardenkastanje langs het Jozef Henspad welke is toegewijd aan Jozef Hens (1893 – 1918).**

Geboren in Halle op 18 mei 1893 en overleden in Ledegem op 30 september 1918. Zoon van Carolus (Karel) Hens en Anna Carolina Bervoets. Zijn vader was burgemeester van Halle. Hij woonde met zijn ouders en talrijke broers en zusters in Hooidonckeinde 8. Zijn leven nam een serieuze wending toen hij zijn legerdienst moest vervullen. De tijd van de lotelingen, een late erfenis van de 19de eeuw, lag al enkele jaren achter ons en elke jongeman werd nu geroepen zijn dienstplicht persoonlijk op te nemen. Uitkoop was niet meer mogelijk. Na de nodige keuringen werd Jef aangeduid voor het 7de Linierregiment, toen gelegerd in de Kazerne 7/8 in Antwerpen- Berchem. De kazerne was gelegen in de Vestingstraat, nu de huidige Uitbreidingsstraat, ter hoogte van het station Antwerpen-Berchem.

Begin augustus 1914 trokken er duistere wolken samen aan de grenzen van ons koninkrijk. Zonder natuurlijke grenzen en met een nagenoeg vlak landschap was het geen eenvoudige zaak om ons te verdedigen tegen een overweldigende overmacht. Op 4 augustus om 08.00 uur 's morgens overschreden in Gemmenich de Duitse troepen landsgrenzen en werden we meegesleurd in niets ontziende oorlog.

Ook voor Jef stond er veel op spel. Hij was al onder de wapens en keek waarschijnlijk uit naar de vele soldaten die werden opgeroepen en die nu één per één in de Berchem kazerne binnen druppelden. Zouden er mannen van Halle bij zijn geweest, waarschijnlijk wel.

En in de buurt van Ledegem, een bescheiden dorpje tussen Kortrijk en Roeselare, liet het geluk Jef in de steek. Op maandag 30 september 1918 verloor hij het leven tijdens een poging om het gehucht Sint-Pieter in te nemen. Soldaat van oktober 1913 tot bijna 5 jaar later, geen schram, geen ziekte kreeg hem klein, maar nu was het over.

Nog meer lezen op:

<https://www.rldevoorkempen.be/sites/default/files/documenten/Verhaal%20Joseph%20Hens.pdf>

KERKHOVEN

door Gerald Biesemans

Met toelating overgenomen van: <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/46071>

Mertens J. 2021: *De erfgoedwaarden van funerair erfgoed, Afwegingskaders agentschap Onroerend Erfgoed 10; 14-17, OAR - Item AKOE010-001 (onroenderfgoed.be)*

Wat is een kerkhof?

Met kerkhof bedoelen we de plek rond de kerk waar begraven wordt.

Zoersel, parochiekerk Sint-Elisabeth en kerkhof.

Kerkhoven, een historisch overzicht

De 5de tot de 16de eeuw.

De Kerk ijverde sinds de christianisatie voor de begraving. In wat we nu Vlaanderen noemen bleven de funeraire heidense tradities (crematie én begraving) populair tot in de 7de eeuw. In 785 verbood Karel de Grote de crematie in heel zijn rijk, begraven werd de norm.

Vanaf de 3de eeuw ontstond binnen het christendom de gewoonte om de eucharistie op het graf van een heilige te vieren. De heiligen kregen onder de vorm van relikwieën een plek in de kerk. Gelovigen wilden vervolgens zo dicht mogelijk bij de heilige begraven worden.

Zo meende men onder diens bescherming te staan. Rondom de kerken ontstonden daarom kerkhoven waar *ad sanctos*, nabij de heilige werd begraven. De rijke werd vermoedelijk zo dicht mogelijk bij het koor begraven, de allerarmsten kregen een graf aan de rand van het kerkhof.

Tegen de 11de eeuw ontstond een typisch stedenbouwkundig nederzettingspatroon in het huidige Vlaanderen: de kerk als centrum van de religieuze gemeenschap, eromheen een kerkhof en daar rond de burgerlijke gemeenschap. Atheïsten, ongedoopten, andersgelovigen en pestlijders werden de gewijde grond ontzegd. Ze werden nog buiten de gemeenschap begraven op *heydenen kerkhoven* of op het ongewijde deel van het kerkhof.

Een houten hoofdplank, stok of kruis markeerde wellicht het graf. Ze vergingen vrij snel waardoor het graf anoniem werd. Als er al stenen graftekens bestonden, bleven die vandaag niet in situ bewaard.

In de 12de-13de eeuw veroorzaakte het uitblijven van de verrijzenis van Christus en het Laatste Oordeel een theologisch probleem: waar verbleven de zielen in de lange periode tussen het overlijden en de te verwachten verrijzenis? Het vagevuur bracht de oplossing. Daar werden de zielen waar nog redding voor mogelijk was gelouterd. Die zielen konden gered worden dankzij de gebeden van de levenden. Er was bijgevolg nood aan een langdurige herinnering. Dat kon via een individuele grafplaat maar ook schenkingen of stichtingen aan religieuze instellingen waren een mogelijkheid. Aan elke schenking of stichting was immers de voorwaarde van gebed voor de ziel van de schenker of stichter verbonden.

Voor de anonieme doden die geen grafsteen hadden, was er nood aan een collectieve herdenking. Op Allerzielen (2 november) werd voortaan voor alle overledenen gebeden. Op het kerkhof verscheen daarom in de late middeleeuwen de calvarie als verwijzing naar al die anonieme doden.

Het kerkhof was een gemeenschapsruimte. Religieuze processies gingen er door en de parochianen ontmoetten er elkaar voor en na de kerkdienst. Het was meer een plaats voor de levenden dan voor de doden. Aangezien het, zeker in stedelijke gebieden, één van de schaarse open ruimten was, gingen er ook jaarmarkten, vieringen of zittingen van de gemeenteraad en andere publieke gebeurtenissen door. Predikanten en toneelgezelschappen vonden er een open ruimte voor hun boodschap of spel. Met een beetje geluk prevelde de gebruiker een schietgebedje voor de zielen van de overledenen.

Tot slot was het kerkhof een opbrengstplek voor de pastoor, de kerk of een klooster. Soms werden fruitbomen en andere nutsbomen aangeplant. Het fruit kwam dan toe aan de eigenaar van het kerkhof. Het werd verkocht net als het snoeihout en kaphout. Uitzonderlijk werd er ook vee gehouden op het kerkhof.

De 17de en 18de eeuw

In de 17de-eeuw werden zonde, dood en de nood aan boete via dramatische preken vanop de kansel door de Kerk benadrukt. Het gedecoreerde grafteken kreeg meer dan ooit aandacht. Het moest de nabestaanden overtuigen om voor de boetende ziel te bidden. Op het kerkhof verschenen nu graftekens voor een financiële elite die niet in de kerk terecht kon. Naar materiaalgebruik, stijl en concept volgden de graftekens de voorbeelden zoals ze in de kerken werden toegepast. De 17de eeuwse graftekens op kerkhoven behoren vandaag in Vlaanderen tot de oudste bewaarde graftekens in openlucht.

De 18de eeuw was getuige van een stille maar gestage omwenteling. Omstreeks 1760 werd in de saloncultuur van de verlichting de dood een persoonlijk, privaat en profaan onderwerp. In het stervensuur van de verlichtingsmens ging het dagelijks leven zo goed mogelijk verder. Het beeld van de vereniging met God en de geliefden werd sterker dan de angst voor de hel. Na de dood kwam de pijn van het afscheid op de voorgrond.

In de 17de en 18de eeuw kwamen er daarnaast reacties tegen het begraven in kerken. Vanuit medische en filosofische hoek werd de bekommernis om een gezonde leefomgeving belangrijk. Doden werden geassocieerd met geurhinder, verval en besmetting. Begraven te midden de levenden werd niet langer aanvaard.

De Oostenrijkse keizers probeerden daarom de begrafenis te regelen:

- Maria-Theresia verbood in 1751 het begraven in de kerk.
- Jozef II vaardigde het invloedrijke *Edict van den Keyser aengaende de begraeffennissen (26 juni 1784)* uit. Het edict verbood het begraven in kerken, kapellen, bidplaatsen en andere overdekte gebouwen. Er mocht evenmin begraven worden op kerkhoven in de *steden, vlecken en borghten*. Het edict leidde rechtstreeks tot het ontstaan van buitenbegraafplaatsen.

Het rurale kerkhof in de 19de eeuw en 20ste eeuw

Tijdens de Franse periode (1794-1815) was *Le décret du 23 prairial an XII relatif au lieu d'inhumation* (12 juni 1804) ook in de Zuidelijke Nederlanden van toepassing. Het principe dat er niet binnen de stads- of dorpskernen mocht begraven worden, werd bevestigd. Over de terminologie *steden, vlecken en borghten* bestond onduidelijkheid. De Nederlandse koning Willem I (regeerde van 1815 tot 1830) legde de grens in 1829 vast op 1.000 inwoners. Kleinere dorpen of gehuchten mochten op hun kerkhof blijven begraven. Dat verklaart waarom het kerkhof in kleine deelgemeenten tot vandaag bleef bestaan.

Er ontstond in de 19de eeuw een splitsing tussen de vrijzinnigen die voor de burgerlijke buitenbegraafplaats kozen en de katholieken die aan het gewijde kerkhof vasthielden. Deze laatste weken zelfs uit naar de kerkhoven van kleine en landelijke gemeenten, vaak aan de rand van grote steden.

Bij nieuwe kerkstichtingen in de 19de eeuw werd een kerkhof vaak aangelegd achter de kerk op voldoende afstand van de bewoning. Zowel het historische kerkhof rond de kerk als het

kerkhof achter de kerk werden nu ingericht zoals de nieuwe burgerlijke buitenbegraafplaatsen: met strakke paden, grafperken en sierplanten. Elitegraven en eeuwigdurende concessies lagen op de meest prestigieuze plaatsen: tegen de kerk, langs de ommuring en langs de paden. Tijdelijke concessies lagen achterin.

Het grafteken op het kerkhof

Jozef II voorzag in 1784 dat een grafteken op het kerkhof mocht worden opgericht, echter zonder gronden in beslag te nemen. Graftekens of memorieplaten werden daarom noodgedwongen tegen de kerk- en kerkhofmuren opgehangen. Vermoedelijk lag daarin de oorsprong om de dorpselite langs de kerkhofmuur of tegen de kerk te begraven.

Napoleon introduceerde in 1804 het principe *concessie*. Voortaan kon, wie dat wou, een grafteken voor zichzelf, zijn ouders, nakomelingen of vrienden oprichten of een grafkelder bouwen. Voor het eerst bepaalde de wet de grootte van het individuele graf en de afstand tussen de graven.

De sterker wordende burgerlijke cultuur gaf voeding aan het streven naar persoonlijke grandeur. Dat resulteerde in een grote rijkdom aan funeraire symbolen en stijlen. Graftekens duiden wie de overledenen waren tijdens het leven, wat ze betekenden voor hun nabestaanden, maar ook wie ze op sociaal en cultureel vlak waren. Het grafteken werd een middel tot herinnering, herdenking en lering voor de levenden. De grafmonumenten waren weldoordachte ontwerpen en verwezen naar beroep, rang en status van de overledene.

De 20ste eeuw was getuige van een 'stille revolutie' met een grondige wijziging van de grafrituelen, verregaande economisering en rationalisering van de grafkunst. Een grafteken en een concessie werden voor bijna iedereen financieel bereikbaar dankzij standaardisering, nieuwe materialen en een economisch gebruik van de ruimte. De productie van graftekens gebeurde in steeds grotere oplagen. Blauwe hardsteen bleef het meest gebruikte materiaal. Bronzen en porseleinen applicaties werden geplaatst. Unieke (gebeeldhouwde) grafsymboliek kwam minder voor maar werd wel steeds persoonlijker. Tegen midden jaren 1970 werd er geëxperimenteerd met nieuwe materialen wat in de jaren 1980 resulteert in een overgewicht aan geïmporteerde granietsoorten.

De opkomst van de crematie leidde vanaf de jaren 1930 op vele kerkhoven tot de inrichting van strooiweiden, urnenvelden en columbaria.

Monument Treurend Ouderpaar op het Duitse militaire kerkhof te Vladslo.

QUIZ

door Simone Jansen

1. In welk jaar kwam er voor het eerst een vrouw in het parlement- als gecoöpteerd senator - (in België)?
2. Hoe heet de eerste letter van het Griekse alfabet?
3. Hoe oud is een veteraanboom minstens?
4. Hoe heet de veteraanboom aan het Jozef Henspad in Halle?
5. Hoe heet de grootste inheemse watersalamander?
6. Geef het juiste adres van WZC De Buurt in Zoersel.
7. In welk jaar is Paula Sémer geboren?
8. Wat is de naam van de enige Belgische badplaats waar garnaalvissers te paard garnalen vangen?
9. Wat is de naam van het gebouw waar onze senioren gaan bowlen?
10. Waar gaan (voorlopig) de speeldagen van de senioren petanqueclub door?

TIJD VOOR SUDOKU !?

door Jef Van der Linden

BEGINNERS								
	6	4		7	9			5
	3	8		4		1		7
					1		6	
	7			9	5		8	
6	2				7			3
		9	6				7	4
			5	3				1
3	4		9		8	2		
2		1				8		9

GEVORDERDEN								
7	4	6	8					2
		9	2			5		7
			3				1	
1							6	
					2	1	7	9
		2		9			5	3
	3			6	4			
	7		1	3				

EXPERTS								
		2	9	5			3	
					1		7	
			8					
7			3		4			1
9				1			4	6
			5		6	8		
1				3				9
	4			9		6		7

Uitslag van dit denkwerk
achteraan terug te vinden.

Wij wensen u veel denkplezier !

MELOPEE

Onder de maan schuift de lange rivier
Over de lange rivier schuift moede de maan
Onder de maan op de lange rivier
schuift de kano naar zee

Langs het hoogriet
langs de laagwei
schuift de kano naar zee
schuift met de schuivende maan
de kano naar zee
Zo zijn ze gezellen naar zee
de kano de maan en de man
Waarom schuiven de maan en de man
getweeën gedwee naar de zee.

* * * * *

Marc groet 's morgens de dingen

Dag ventje met de fiets op de vaas met de bloem
ploem ploem
dag stoel naast de tafel
dag brood op de tafel
dag visserke-vis met de pijp
en
dag visserke-vis met de pet
pet en pijp
van het visserke-vis
goeiendag

Daa-ag vis
dag lieve vis
dag klein visselij mijn

* * * * *

Uit de bundel 'Nagelaten gedichten' van Paul van Ostaijen. Opgenomen in deze Seniorenkrant ter gelegenheid van de 125ste verjaardag van zijn geboortedag (Antwerpen 1896 – Miavoye-Anthée 1928). Deze beide gedichten zijn dé 'klassiekers' van Paul van Ostaijen die velen onder ons ooit vanbuiten geleerd en voor de klas 'gedeclemeerd' hebben.

ANTWOORDEN

Simone Jansen en Jef Van der Linden

1. In 1921
2. Alfa
3. Minstens 100 jaar
4. Paardenkastanje
5. Kamsalamander
6. Kernisplein 9
7. In 1925
8. Oostduinkerke
9. Blue Ball (Bowling)
10. OKRA-lokaal Gestelsebaan

Quiz:

Sudoku:

6	8	2	9	5	7	1	3	4
3	5	9	4	6	1	2	7	8
4	7	1	8	2	3	9	6	5
7	2	6	3	8	4	5	9	1
5	1	4	6	7	9	3	8	2
9	3	8	2	1	5	7	4	6
2	9	7	5	4	6	8	1	3
1	6	5	7	3	8	4	2	9
8	4	3	1	9	2	6	5	7

Experts

1	6	4	8	7	9	3	2	5
5	3	8	2	4	6	1	9	7
7	9	2	3	5	1	4	6	8
4	7	3	1	9	5	6	8	2
6	2	5	4	8	7	9	1	3
8	1	9	6	2	3	5	7	4
9	8	6	5	3	2	7	4	1
3	4	7	9	1	8	2	5	6
2	5	1	7	6	4	8	3	9

Beginners

7	4	6	8	1	5	3	9	2
3	1	9	2	4	6	5	8	7
5	2	8	3	7	9	6	1	4
1	9	7	4	5	3	2	6	8
4	5	3	6	8	2	1	7	9
6	8	2	7	9	1	4	5	3
9	6	4	5	2	7	8	3	1
8	3	1	9	6	4	7	2	5
2	7	5	1	3	8	9	4	6

Gevorderden

verantwoordelijke uitgever
gemeente en ocmw Zoersel, Seniorenraad
Handelslei 167, 2980 Zoersel

verspreiding
Gratis aan huis bij alle 60-plussers die erom vragen
(één exemplaar per gezin) of via digitale weg.

verantwoording
Elke auteur is verantwoordelijk voor zijn/haar bijdrage. Aan teksten in de seniorenkrant kan geen rechtskracht worden ontleend. Het staat de redactie vrij ingezonden stukken al dan niet (verkort) weer te geven, met respect voor het meest essentiële van de inhoud.